

نام درس: علوم و فنون		جای مهر آموزشگاه	اداره کل آموزش و پرورش استان کردستان	
رشته: علوم انسانی	پایه: دهم		آموزش و پرورش شهرستان سروآباد:	
شماره صفحه ۱	تعداد صفحه ۴		دبیرستان شهید سمیه	
نام و نام خانوادگی:		زمان امتحان ۷۰ دقیقه		تعداد سوال ۲۹
تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۲		ساعت شروع: ۸:۳۰		

ردیف	سوالات	بارم
	تاریخ ادبیات و سبک شناسی ۴ نمره	
۱	درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کنید. الف- نخستین گام رویاروی با متن نوشتن آن است ب- پیش از خوانش، نگاه کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ، ضروری است ج- قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم مهمترین دوره تمدن اسلامی بوده است. د- فرمان ها و نامه های شاهان هخامنشی به خط میخی نوشته می شد.	۱
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف- پدر شعر فارسی است. ب- حماسه های ملی ایران و شعر حماسی با به اوج رسید. ج- در درس علوم و فنون منظور از متن است. د- زبان های ایرانی میانه به دو گروه زبان های پارتی و تقسیم می شوند.	۱
۳	موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری چیست؟	۰/۵
۴	کدام گزینه برای سوال زیر صحیح است؟ دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی کدام است؟ الف- قرن ششم ب- قرن چهارم ج- قرن سوم د- قرن پنجم	۲/۵
۵	ترجمه تفسیر طبری از کیست و موضوع آن چیست ؟	۰/۵
۶	حس و حال حاکم برفضای شعرهای زیر را بنویسید. الف- بیا تا همه دست نیکی بریم جهان جهان را به بد نسپریم. ب- ای نفس حرم باد صبا از بریار آمده ای مرجبا	۰/۵
ادامه در صفحه ی بعد		

	اداره کل آموزش و پرورش استان کردستان		جای مهر آموزشگاه	نام درس :علوم وفنون	
	آموزش و پرورش شهرستان سروآباد:			پایه : دهم	رشته :علوم انسانی
	دبیرستان شهیده سمیه			تعداد صفحه ۴	شماره صفحه ۲
	نام ونام خانوادگی:				
	تعداد سوال ۲۹	زمان امتحان ۷۰دقیقه	ساعت شروع ۸:۳۰	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۲	
۷	در زمان سامانیان کدام شهر عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد ؟				
	موسیقی شعر ۶ نمره				
۸	اساسی ترین عامل پیدایش شعر است.				
۹	شکل گفتاری حرف را می گویند.				
۱۰	در کدام گزینه " ی " صامت است ؟				
	الف-پرهیز	ب-یگانه	ج-ایمان	د-بازی	
۱۱	برای الگوهای هجایی (صامت + مصوت بلند + صامت یک واژه) یک مثال بزنید.				
۱۲	کدام گزینه الگوی هجایی درست واژه بینوایان است ؟				
	الف) _ U U _	ب) _ U _	ج) _ U _ _	د) _ U _ U	
13	کدام یک از ابیات زیر ، دارای الگوی هجایی (_ U - / _ _ U - / _ _ U -) می باشد ؟				
	الف-خلوتم چراغان کن ای چراغ روحانی		ای ز چشمه نوشت چشم و دل چراغانی		
	ب-بشنو از نی چون حکایت می کند		از جدایی ها شکایت می کند.		
۱۴	بیت زیر را به هجای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید. سپس علامت خاص هر هجا را بنویسید.				
	بنارم به بزم محبت که آن جا				
	گدایی به شاهی مقابل نشیند				
	هجاهای مصراع اول				
	هجاهای مصراع دوم				
	نشانه های هجایی				
۱۵	نشانه های هجایی واژه " دیدار " را بنویسید.				
۰/۵	ادامه در صفحه ی بعد				

	اداره کل آموزش و پرورش استان کردستان		جای مهر آموزشگاه	نام درس :علوم وفنون	
	آموزش و پرورش شهرستان سروآباد:			پایه : دهم	رشته :علوم انسانی
	دبیرستان شهیده سمیه			تعداد صفحه ۴	شماره صفحه ۳
	نام ونام خانوادگی:				
	تعداد سوال ۲۹	زمان امتحان ۷۰دقیقه	ساعت شروع ۸:۳۰:	تاریخ امتحان :۱۴۰۱/۱۰/۲۲	
۱۶	صامت ها و مصوت های واژه ی تابستان را بنویسید. صامت ها مصوت ها.....				
۱۷	ابیات زیر را از نظر آهنگ و موسیقی باهم مقایسه کنید. الف-معشوقه به سامان شد تا باد چنین بادا کفرش همه ایمان شد تا باد چنین بادا ب-خروش سواران و اسبان ز دشت ز بهرام و کیوان همی برگذشت				
۱۸	مصراع زیر چند هجای کوتاه دارد؟ تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی.				
	زیبایی شناسی ۶ نمره				
۱۹	در بیت زیر، بین کدام واژه ها آرایه ی واژه آرایی وجود دارد؟ ای داد به داد دل ما کس نرسید از بس که بلند بود داد دل ما				
۲۰	در ابیات زیر واج آرایی ها را بیابید و بنویسید کدام محسوس تر است و چرا ؟ الف- خواب نوشین بامداد رحیل باز دارد پیاده را ز سبیل ب-خیزید و خز آرید که هنگام خزانست باد خنک از جانب خوارزم وزانست				
۲۱	در عبارات زیر سجع ها را بیابید و نوع آن ها را مشخص کنید. الف-هر نفسی که فرود می رود ممد حیات است و چون برمی آید مفرح ذات ب- باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده				
۲۲	جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید. الف- نثر و شعری که سجع در آن به کار رود نامیده می شود. ب-فایده سجع ایجاد در کلام است. ج-تکرار واج و واژه در زبان پسندیده نیست. د-آنچه در تکرار اهمیت دارد جنبه سخن است.				
۲۳	در عبارات زیر سجع ها را بیابید و بنویسید کدام سجع ارزش موسیقیایی بیشتری را دارد ؟ الف-الهی اگر بهشت چون چشم و چراغ است بی دیدار تو درد و داغ است. ب-الهی عبدالله عمر بکاست اما عذر نخواست.				
	ادامه در صفحه ی بعد				

	اداره کل آموزش و پرورش استان کردستان		جای مهر آموزشگاه	نام درس :علوم وفنون	
	آموزش و پرورش شهرستان سروآباد:			پایه : دهم	رشته :علوم انسانی
	دبیرستان شهیده سمیه			تعداد صفحه ۴	شماره صفحه ۴
	نام ونام خانوادگی:				
	تعداد سوال ۲۹	زمان امتحان ۷۰دقیقه	ساعت شروع :۸:۳۰	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۲	
۲۴	در بیت زیر نمونه واج آرایی را بیابید و بنویسید. شب عاشقان بی دل چه شبی دراز باشد تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد				
۲۵	واژه های و در عبارت زیر سجع دارند. جوانمرد که بخورد و بدهد، به از عابد که روزه دارد و بنهد.				
۲۶	آرایه سجع در کلامی دیده می شود که حداقل باشد.				
	نقد و تحلیل نظم و نثر ۴ نمره				
۲۷	حکایت زیر را بخوانید و برای سوالات آن پاسخ دهید. پارسازاده ای را نعمت بیکران به دست افتاد. فسق و فجور آغاز کرد. باری به نصیحتش گفتم: ای فرزند! دخل آب روان است و عیش آسیای گردان یعنی خرج فراوان کردن مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد. عقل و ادب پیش گیر و لهو و لعب بگذار که چون نعمت سپری شود سختی بری و پشیمانی خوری. دیدم که نصیحت نمی پذیرد و دم گرم من در آهن سرد او اثر نمی کند. روی از مصاحبت بگردانیدم. الف- دو مورد قلمرو زبانی را مشخص کنید. ب-برای قلمرو ادبی دو آرایه مثال بیاورید. ج-قلمرو فکری این حکایت را توضیح دهید.				
۲۸	در بیت " بوی جوی مولیان آیدهمی یاد یار مهربان آید همی " الف-کاربرد دستور تاریخی در کدام واژه دیده می شود ؟ ب-کدام کلمات در بیت بالا قافیه هستند ؟				
۲۹	با توجه به سروده های زیر به پرسش ها پاسخ دهید. به دام افتاد روباهی سحرگاه به روبه بازی اندیشید در راه که گر صیاد بیند هم چنینم دهد حالی به گازر پوستینم الف-در هنگام خواندن این شعر از چه لحنی باید استفاده کنی ؟ ب-برای قلمرو زبانی دو ویژگی در بیت های بالا بدست آورید .				

	کلید سوالات علوم و فنون دهم انسانی نوبت اول																																																				
	الف-تاریخ ادبیات و سبک شناسی ۴ نمره																																																				
۱	الف-نادرست ب-صحیح ج-درست د-صحیح ۱ نمره																																																				
۲	الف-رودکی ب-فردوسی ج-آثار مکتوب /نظم ونثر د-پهلوی ۱ نمره																																																				
۳	تاریخ گذشته ایران ۰/۵																																																				
۴	قسمت ب ۰/۲۵																																																				
۵	محمدبن جریر طبری – تفسیر قرآن																																																				
۶	الف-لحن حماسی و وزن و آهنگ کوبنده و با فشار آوایی همراه است . ۰/ ۲۵																																																				
۷	بخارا ۰/۲۵																																																				
	ب-موسیقی شعر ۶ نمره																																																				
۸	عاطفه ۰/۲۵																																																				
۹	واج ۰/۲۵																																																				
۱۰	ب ۰/۲۵																																																				
۱۱	سیب – سار یا هر چیز دیگری ۰/۵																																																				
۱۲	ت ۰/۲۵																																																				
۱۳	ب ۰/۵																																																				
1/5	<table><tr><td>هجاهای مصراع اول</td><td>ب</td><td>نا</td><td>زم</td><td>بِ</td><td>بز</td><td>م</td><td>مُ</td><td>حب</td><td>بت</td><td>کِ</td><td>آن</td><td>جا</td></tr><tr><td>هجاهای مصراع دوم</td><td>گ</td><td>دا</td><td>ب</td><td>بِ</td><td>شا</td><td>هی</td><td>مُ</td><td>قا</td><td>بل</td><td>ن</td><td>شی</td><td>ند</td></tr><tr><td>نشانه های هجایی</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td></tr></table>													هجاهای مصراع اول	ب	نا	زم	بِ	بز	م	مُ	حب	بت	کِ	آن	جا	هجاهای مصراع دوم	گ	دا	ب	بِ	شا	هی	مُ	قا	بل	ن	شی	ند	نشانه های هجایی	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	
هجاهای مصراع اول	ب	نا	زم	بِ	بز	م	مُ	حب	بت	کِ	آن	جا																																									
هجاهای مصراع دوم	گ	دا	ب	بِ	شا	هی	مُ	قا	بل	ن	شی	ند																																									
نشانه های هجایی	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-																																									
15	U _ _ دی دار ۰/۵																																																				
۱۶	صامتها ت ب س ت ن مصوتها ا _ ا ۰/۵																																																				
۱۷	بیت اول وزن و آهنگ تند و شادی آور است اما بیت دوم حماسی ، کوبنده و پر صلابت است ۱ نمره																																																				
۱۸	هجای کوتاه ۰/۵																																																				
	ج- زیبایی شناسی ۶ نمره																																																				
۱۹	داد – دل – ما ۰/۵																																																				
۲۰	الف-مصوت _ ب ز خ قسمت ب محسوس تر است زیرا واج آرای صامتها گوش نوازنده تر است ۱ نمره																																																				
۲۱	الف-حیات-ذات-سجع مطرف ۰/۵ ب-رسیده-کشیده سجع متوازی ۰/۵																																																				

۲۲	الف-مسجع ۰/۲۵ ب-موسیقی ۰/۲۵ ج-عادی ت-موسیقایی آوایی سخن است ۰/۲۵
۲۳	الف-چراغ - چراغ سجع مطرف ب-بکاست-نخواست سجع متوازی ۱ نمره
۲۴	واج آرای ش و ب و ز ۰/۵
۲۵	بدهد و بنهد سجع متوازی ۰/۷۵
۲۶	دو جمله ۰/۲۵
	د- نقد و تحلیل نظم و نثر ۴ نمره
۲۷	الف- بکارگیری واژگان عربی مانند فسق و فجور -جمله ها کوتاه هستند ۰/۵ ب-سجع بین کلمات روان و گردان - دم گرم من در آهن اثری نمی کند کنایه. ۰/۵ ج-کسانی که پند نمی پذیرند دچار حسرت و افسوس می شوند مدیریت خرج و دخل زندگی را نداشتن موجب پشیمانی می گردد. ۱ نمره
۲۸	الف-آید همی ۰/۲۵ ب-مولیان -مهربان ۰/۵
۲۹	الف-داستانی -روایی ۰/۵ ب- استفاده از ترکیب سازی و کلمات فارسی کهن مانند گاز ۰/۵
۳۰	